N°. 30. A°. 1832.

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 12den APRIL.

PUBLICATIE.

DE GOUVERNEUR GENERAAL AD INTERIM IN RADE.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, SALUT! doet te weten:

Alzoo Wij in aanmerking hebben genomen, dat de Publicatie van 22 | 23 December 1829 (Gouvernements-blad van dat Jaar, N°. 23), houdende bepaling der Loodsgelden, eeniglijk betrekking heeft op het *binnen loodsen* van Schepen in de rivier *Suriname*.

Willende eveneens voorzien in de berekening der Loodsgelden, voor het naar *buiten loodsen* van Schepen uit de rivier *Suriname* naar Zee.

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan te bepalen en vast te stellen, zoo als geschiedt bij deze, dat voor het naar buiten Loodsen van Schepen uit de rivier *Suriname* naar Zee, zal verschuldigd zijn, de helft van het Loodsgeld, bij de aangehaalde Publicatie van 22 | 23 December 1829, voor het binnen Loodsen vastgesteld, terwijl voorts de Loods even als voor het binnen Loodsen zoo ook voor het naar buiten Loodsen zal mogen in rekening brengen een daggeld van *Vijf Gulden* (*f* 5), te rekenen van en met den tweeden dag dat hij aan boord gekomen en aldaar gehouden is.

En opdat niemand hiervan enige onwetendheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd, en in het Gouvernements-blad geïnsereerd.

Aldus gearresteerd in de Raadsvergadering gehouden alhier aan *Paramaribo*, den 27 Maart 1832, het Negentiende jaar van Zijner Majesteits regering.

E. L. VAN HEECKEREN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal *ad int.* in Rade,

De Algemeene Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

MENGELINGEN.

OVER DE GEWOONTE VAN SCHOOTDIEREN TE HOUDEN.

Deze gewoonte klimt tot de hoogste oudheid op, zoodat men de eerste sporen daarvan reeds in de fabelgeschiedenis zoeken moet. Deze toch doet ons zien, dat VENUS duiven en musschen, JUNO den paauw, MINERVA den katuil, JUPITER zijnen arend, APOLLO de zwaan, CYBELE den leeuw, PAN eenen bok, en NEPTUNUS eenen dolfijn tot lievelingsdier hadden. Wij moeten hierbij echter ook aanmerken, dat gelijk overal, zoo ook hier, de veranderlijkheid der mode werkzaam is geweest, en dat nu eens het eene, dan weder het ander dier de eer gehad heeft het schootdiertje der mode te zijn, en dus tot zoo lang gevoerd, gestreeld en geliefkoosd te worden, ja de rol eener Favorite te spelen, tot dat het door een' nieuwen lieveling verdrongen, en uit de heerschappij verjaagd werd. Wij willen ons thans voornamelijk alleen bij de honden en katten bepalen, en de geschiedenis der veranderlijke mode hierin met eenige korte trekken aanwijzen.

De hond heeft zich reeds sedert eeuwen onderscheiden; en de aanspraak, die hij op de genegenheid en bescherming van den mensch heeft, is oud, uitstekend en zeer gegrond. De jaarboeken van iederen leeftijd zijn vol van bewijzen der getrouwheid van dit dier, en van verhalen der diensten, welke het aan de menschen bewezen heeft. Er schijnt echter eene soort van verdrag tusschen de honden en de menschen te bestaan, volgens hetwelk de man verpligt is, iedere beleediging, zijnen hond aangedaan alsof die hemzelven getroffen had, te wreken en eene Dame aan haar lievelingshondje veel meer goede eigenschappen toekent, dan aan eenige andere persoon van haar eigen geslacht. Hoe vele dezer laatsten, die over den dood van echtgenoot en zoon, door eene verwonderlijke zielsverheffing, geenen enkelen traan stortten, weenden bitterlijk bij het verlies van een klein schoothondje, dat onder gebrek aan spijsvertering bezweek, en waarbij al de kunst van den medelijdenden *Hondendoktor* te kort schoot! Getrouwheid aan zijnen meester is de hoofdeigenschap van dit dier, en de geschiedenis kent slechts een enkel voorbeeld van het tegendeel; het was namelijk de hond van RICHARD, den zoon van CROMWELL; deze verliet zijnen heer, zoodra aan deszelfs vader de waardigheid van *Protector* des rijks was ontnomen, en vervoegde zich bij den wettigen erfgenaam des troons. Hiertegen vindt men echter zoo vele voorbeelden van onveranderlijke trouw en vaste gehechtheid aan den meester, dat men zeer gemakkelijk een geheel boekdeel daarmede konde vullen, ja meermalen werkelijk gevuld heeft. Wij willen hiervan slechts een enkel min bekend voorbeeld bijbrengen. Bij een' zwaren brand, die vóór ruim 40 jaren te Konstantinopel woedde, miste zekere Griek zijn kind hetgeen hij geloofde dat waarschijnlijk in de vlammen den dood gevonden had. Doch hoe groot was zijne verbazing, toen hij, bij zijnen besten vriend aan huis komende, het kind geheel onverzeerd aantrof! Zijn groote en getrouwe hond had namelijk dit kind uit zijne wieg gehaald, en naar het afgelegen huis van dien vriend gebragt. Getroffen riep deze Griek uit: « Neen! dit dier is veel te edel, dan dat het ooit den wormen tot voedsel zou verstrekken!" En, uit eene woeste dankbaarheid, slagtte hij zelf het dier, bereidde een groot gastmaal, en at met zijne vrienden, op eene plegtige wijze, dien hond op.

Wij willen ons bij de schoonheid van den Deenschen hond, of den moed der doggen, of het vernuft van den poedel, of de snelheid van den hazewind even min ophouden, als bij den scherpen reuk van den brak, of de groote diensten van den bullenbijter, den werf- of herdershond (volgens BUFFON de stamvader van alle honden.) Neen, wij zullen bij die gelukkige troetelkinderen uit het hondengeslacht blijven stilstaan, die de deelgenooten van de kamer, het bed en de liefde hunner heeren, en vooral hunner meesteressen zijn, en onder den algemeenen naam van *schoothondjes* bekend zijn.

De gewoonte der Dames, om schoothondjes te hebben, is overoud; en geloofwaardige Geschiedschrijvers hebben den oorsprong daarvan op volgende wijze geboekt. Toen de adellijke Dames in Polen, uithoofde van den togt, dien Koning BOLESLAV II in het laatst der elfde eeuw naar Rusland deed, het gezelschap harer mannen gedurende zeven jaren moesten ontberen, en bovendien de grievende tijding ontvingen, dat zij niet ongevoelig waren voor de bekoorlijkheden der schoonen in Kiow, besloten zij, het regt van wedervergelding te dezen aanzien te bezigen, en begunstigden hare slaven met hare gunsten. Deze ontrouw, en hare veelmannerij, bleef echter niet lang geheim. De beleedigde mannen werden plotselijk van verlangen naar hunne woonsteden overvallen; en er verliep geen dag, of geheele scharen namen den weg naar huis weder aan. Bij hunne terugkomst echter, vonden zij hunne burgten voor hen gesloten, in welke hunne trouwelooze vrouwen aan de zijde harer nieuwe echtgenooten streden, om hun den toegang te beletten. Er ontstond dus een slaven- en vrouwenkrijg, in welken echter de regtvaardige zaak der mannen de overhand behield. De slaven werden afgemaakt; de vrouwen, daarentegen, veinsden of gevoelden wezenlijk een opregt berouw; zij wisten althans de zwakke zijden harer mannen zoo wel te treffen, dat deze ten laatste alles vergaven en vergaten. Hiermede was echter de Koning geenszins tevreden; zijn leger toch verminderde door deze wegloopers van dag tot dag. Toen hij zich dus genoodzaakt zag naar Polen terug te keeren, strafte hij hen, ontnam de vrouwen, welke nog zuigelingen hadden, bij slaven verwekt, deze kinderen, en het haar, in stede hiervan jonge honden zogen. Bovendien moesten alle Poolsche Dames, van toen af, wanneer zij uitgingen, jonge honden tot hare straf op den arm dragen. Doch de vindingrijkheid, aan het schoone geslacht zoo eigen, vond weldra middel, om aan deze straf een bevallig voorkomen te geven; zij maakten haar namelijk tot mode, en dat is zij in alle landen van Europa, en overal, waar zich Europeanen gevestigd hebben, tot op onze tijden gebleven.

Welke soort van honden hiertoe het eerst gebezigd zijn, meldt de geschiedenis niet; onder de oudsten behooren nogtans zekerlijk de moppen. Op de beeldengalerij van het Hertoglijk kasteel te Gotha is eene volgreeks van schilderijen van alle Saksische Vorsten en Vorstinnen, levensgrootte, op welke bijna ieder Vorst een' getrouwen bullenbijter aan zijne voeten en iedere Vorstin een klein schoothondje naast zich heeft; en deze laatsten zijn mopjes, of kleine Deensche hondjes. In de plaats der mopjes kwamen nu, bij afwisseling, eerst het Bolognezer hondje, toen het leeuwtje, voorts de kleine Engelsche hazewind, en de keeshond. De eerste werd al spoedig, bijzonder uithoofde zijner kleine gestalte, de lieveling der Dames; en de tweede hierdoor tevens een belangrijk handelsartikel voor de arme bewoners van het eiland Malta, welke deze dieren met de uiterste zorgvuldigheid opkweekten, en zeer duur verkochten. De kleine Engelsche hazewind handhaafde zijnen rang niet minder. FREDERIK *de Groote* had onder deze soort zijne Biche en Alkmene uitgekozen. De eerste dezer beiden mogt hem zelfs in het gevecht niet verlaten; hierdoor was het, dat hij, in den veldslag bij Saar, te gelijk met de geheele koninklijke bagaadje, in handen der vijanden, en dusdoende in handen der Gemalin van den Generaal NADASTI kwam, die een' geruimen tijd weigerde, dezen krijgsgevangen uit te leveren; deze Biche verkreeg na zijnen dood, een klein gedenkteeken op het terras van Sanssouci. De mode der keeshonden kwam het eerst te Weenen in zwang, waar men deze honden zeer duur zelfs met veertig dukaten, betaalde. Het kleine *Deentje*, de gevlekte, of zoogenaamde harlekijn, de poedel, de lange witharige, en de Boheemsche honden, behoorden weleer evenzeer onder de lievelin-

gen der voorname lieden als de opgenoemden; en sedert werden zij zulks bij mindere en geringe klassen van menschen. Velen uit het mannelijk geslacht weten zelfs niet, hoedanig zij zonder hond hunne ledige uren zullen aanvullen; en bij anderen heeft men opgemerkt, dat zij in de mode der honden even dikwerf afwisselen, als velen in hunne kleederdragt.

Gaan wij over tot de kat. Deze, als zinnebeeld der vrijheid, dagteekend haar regt, als schootdier, van gelijken ouderdom met den hond. De oude Egyptenaars toch beweerden, dat ISIS zichzelve in eene kat veranderd hebbe, bewezen daarom aan dit dier eene Goddelijken eerbied, en boden haar bij hunne maaltijden een eergestoelte aan. Wie zich aan eene kat vergreep, om haar te dooden, had evenzeer met het geregt als met het gepeupel te doen. Stierf zij daarentegen haren natuurlijken dood, dan werd haar lijk, even als dat der Koningen, gebalsemd; en de Dames onder hare vereerders lieten, ten teeken van droefheid, de wenkbraauwen afscheren. De gemalin van zekeren Griekschen Keizer liet haar lievelingskatje enkel uit goud *dineren*. De Profeet MOHAMED sneed liever een stuk uit zijnen mantel, dan dat hij den slaap zou storen van zijne kat, die daarop was ingesluimerd; en hij beloonde eenen Arabier, die hem een' belangrijken dienst bewezen had, daarvoor op het luisterrijkst, dat hij hem tot *vader van deze kat* benoemde. Tot regtvaardiging van dezen eerbied voor katten, meldt een Arabisch verhaal, dat, toen de muizen zich in de ark zoo zeer vermenigvuldigd hadden, dat NOACH op middelen ter vernietiging denken moest, hij den leeuw op den neus sloeg; deze niesde, en hieruit kwam eene zeer schoone kat te voorschijn, welke de eerste was, die in een' eeuwigdurenden krijg met de muizen leefde. Sommige reizigers verhalen, dat zij te Konstantinopel, en door de geheele Levant, hospitalen of gasthuizen hebben aangetroffen, door rijke en voorname lieden voor katten gesticht, in welke deze dieren op het minzaamst verwelkomd en onthaald worden. Zelfs in Duitschland heeft men uitstekende voorbeelden van zoodanige kattengenegenheid aangetroffen. Eene Dame aldaar vermaakte, bij testament aan haar gezamenlijke katten eene som van 5000 daalders, opdat zij voegzaam zouden kunnen leven; en eene andere maakte aan hare éénige lievelinge, op gelijke wijze, 500 guldens. Een Advocaat, die in 1785, als oude vrijer, te Neurenberg gestorven is, stelde, bij uitersten wil, zijne keukenmeid tot verzorgster zijner acht nagelatene katten, op een vast jaargeld, benevens vrije woning, aan, en bepaalde daarbij, dat zij dagelijks 4 stuivers kostgeld voor elke kat zou ontvangen; twee aanzienlijke Neurenberger Dames werden bovendien tot voogdessen over deze katten benoemd, ten einde toe te zien, dat zij wèl verzorgd werden. Madame DES HOULIERES bezong hare lieve *Grisette*, gelijk de schoone Hertogin DE MAINE *Marlamain* insgelijks door verzen in den Tempel der Gratien vereeuwigde. MONTAGNE vond daarin uitspanning voor zijnen geest, dat hij het bedrijf zijner kat bestudeerde. Het verblijf van den grooten COLBERT wemelde van schoone katten. Te Parijs is zelfs een gedenkstuk, door eenvoudigheid en sierlijkheid der bouwkunst tot eer verstrekkende, hetgeen de grafzerk dekt der kat van Madame DE LESDIGUIERES.

Behalve de gewone huiskat, maakt men ook veel werks van de Cyprische, de Spaansche, de blaauwe of Karthuizer, de Angorasche, Persische, en de zivetkat. De laatste vooral, in Guinea te huis behoorende, zal, men, behalve eene groote mate van slimheid en vleijerij, ook een zeer groot geheugen bezitten. Hoezeer ook de katten in het slecht gerucht staan van valsch en boosaardig te zijn, en men te dezen aanzien zelfs ontzettende voorbeelden vindt opgegeven, zoo heeft dit evenwel, tot op dezen dag toe, de achting niet kunnen verminderen, die velen voor haar kweeken, noch haar van de liefde en oplettendheid der menschen kunnen berooven. De Heer MARIETTE, Predikant te Kantelberg, (Canterbury) vergat eens, bij een gastmaal, zijne lievelingskat als naar gewoonte te voeren en te verzorgen; weshalve het boosaardig dier hem, uit wraakzucht, in den slaap verwurgde. Ten blijke, hoe verschoonend men meestal omtrent de misdrijven dezer dieren is, strekke het volgende ten voorbeelde. Zekere Dame strafte, vóór eenige jaren, met gelijke straf, de kat en haar zoontje, door hun namelijk gedurende acht dagen het gebruik van alle suiker, des morgens bij de koffij, te onthouden; de eerste, omdat zij een kanarievogeltje van het leven had berooft; de andere, omdat hij, hierover vertoornd, de kat bij den staart had genomen, en haar, volgens zijne eigene uitdrukking, eenige malen vrij onzacht den grond doen kussen. Doch, ten troost der goede kattenvriendinnen, zij dan ook weder gezegd, dat men daarentegen voorbeelden heeft van deze dieren, die zich op het graf harer meesteressen hebben doodgehongerd; en dat een der aanzienlijkste geslachten in Engeland aan eene kat zijnen rijkdom en volgende grootheid is verschuldigd. RICHARD WHIGTINGTON, de stamvader van dit geslacht, ging, nog jongen zijnde, als kajuitwachter op een koopvaardijschip, en nam zijne kat mede; het schip verwoei ergens op de kust van Africa, waar juist toen ter tijd de muizen, als eene verschrikkelijke landplaag, heerschten. De medegebragte kat nu rigtte onder deze onbevreesde muizen zulk eene groote slagting aan, dat de *Neger*-koning aldaar besloot, het onbekende dier, dat hun eene weldadige Godheid toescheen, voor eene groote som gouds te koopen. En dit leide den grond tot de volgende grootheid en rijkdom van dat geslacht.

Wanneer men nu verder bedenkt, dat men, behalve katten, en honden, nog vogels, apen, konijntjes, witte muizen, slangen, hagedissen, ja zelfs eene zekere soort van sprinkhanen (de Cycade), en, wie zou het gelooven? zelfs jonge varkentjes tot schootdieren heeft uitgekozen; dan mag men, met zekeren Dichter, uitroepen:

De mensch blijft altijd mensch, in allerlei schakeren;
Een mengsel overal van zwakheid en van kracht;
Nu door verstand geleid, en dan door zijn begeeren,
En door het laatste meest tot grilligheid gebragt.

DE AFGEDANKTE KRIJGSMAN.

Toen ik eens, verhaalt Lady MORGAN, in den zomer van 1816, in de nabijheid der eerwaardige torens van het kasteel *la Grange*, met deszelfs beroemden eigenaar, den Markies LA FAYETTE, wandelde, ontwaarde ik eenen man, die aan de grachten werkte welke het geheele kasteel omgeven. Hij trof mij door een zonderling, zelfs onderscheidend voorkomen; hij was groot en sterk, maar reeds bejaard. Bij onze aannadering stelde hij zich in postuur legde zijne hand aan zijn lederen kapje, hetwelk zijn grijs haar naauwelijks bedekte, en groette ons op soldatenmanier, hetwelk de Heer LA FAYETTE op dezelfde wijze beantwoordde. Nadat hij zich weder aan het werk had begeven, vraagde ik den Generaal in het Engelsch: of dit niet een soldaat ware van het leger der *Loire*? «*Ja*," antwoordde hij; «hij moet zelfs uitgemunt hebben, want hij is lid van het *Legioen van Eer*, zoo als gij aan het lint in zijn knoopsgat zien kunt." Wij waren nog nabij hem; hij merkte op, dat de Markies zijn werk bezag, keek ons aan, en zeide fier: «Ik hoop, gij zijt daarmede tevreden, mijn Generaal?" «Ja, mijn vriend," antwoordde LA FAYETTE, «het wordt goed." — «Dat verheugt mij," zeide de soldaat, en ging, met den moed eens goeden schansgravers, weder aan zijnen arbeid.

«Deze brave man," zeide de Generaal in het verder gaan, «diende zijn vaderland sedert twintig jaren; hij is met litteekenen overdekt, had alle lagere trappen van den dienst beklommen, en was op het punt, in het volgende jaar Officier te worden. Intusschen kreeg hij toch het kruis van het *Legioen van Eer*, en houdt zich daarmede genoegzaam beloond voor alles. Even zoo deelden de Romeinen eenige lauwerkransen uit, en werden daardoor gebieders der aarde. Nadat hij zijn afscheid gekregen had, keerde hij naar het dorp terug, waarin hij geboren was, dáár, achter dat bosch. Hij bood mijnen opziener zijne diensten aan; deze ontving hem, en nu arbeidt hij de geheele week door in zijnen ouden rok; maar des zondags, bij het ter kerke gaan, geniet hij alle krijgseer, die hem overig bleef, wanneer hij zijne ridderorde voor zijne medeburgers te pronk draagt."

ADVERTISSEMENTEN.

Op *HEDEN* VENDU, ter *Nieuwe Wees-, Kurateele- en Onbeheerde Boedels Kamer*, voor rekening diverse onbeheerde Boedels.

Paramaribo den 12 April 1832.

N. L. BRAAM, Exploicteur bij den *Hove van Civile en Criminele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 13 April 1832, des morgens den klokke *Negen* uren, ter Kastelenije van het *Hof van Civile en Criminele Justitie*, publiek bij Executie Verkoopen:

De Slaven: *HENRIETTA*, *SUSANNA* en *THUITJE*, aankomende EDWARD JEMOTH.

De Slaven: *SANTJE*, *HENDRINA*, en *SOPHIE*, aankomende de Weduwe J. M. van KAPS, geboren SATIE, thans gehuwd met W. MEIJER.

Paramaribo den 6 April 183[illegible].

De ondergeteekende, als daartoe geautoriseerd zijnde, brengt hiermede ter kennisse van de belanghebbenden, dat de gewone Exercitie met de *Brandspuiten* zal plaats hebben op aanstaande Zaturdag, den 14den dezer, des morgens ten *Half Zes* uren.

Paramaribo den 10 April 1832.

De Opperbrandmeester,
H. G. ROUX.

J. E. LIJONS zal *HEDEN MORGEN* op *VENDU* Verkoopen: Provisien, kasjes Bokkings, en een partij *beste* Hammen; mede eenige ps. Osnabrugs en Koffijzakken Doek, en Kopergoed. Voorts Kopie Planken, voor rekening de Houtgrond *Osembo*.

M. A. KEYSER zal *MORGEN*, op *VENDU* Verkoopen: Provisien, Stukgoederen, enz. — Alsmede den slaaf genaamd *FRANS*, *Timmerman*; aankomende M. J. H. VAN DOKKUM.

WEGGEDREVEN: sedert eenigen tijd, een opgeboeide Wane *KORJAAL*, van beide koppen met Lood bedekt; van binnen met beslag en doorloopende Wane Planken. Die dezelve opvangt en terug bezorgd bij den ondergeteekende, zal *genereus* beloond worden.

Paramaribo den 10 April 1832.

J. P. H. V. LINCK.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de Erven J. BRINK.